

بانک کارآفرین
KARAFARIN BANK

مدیریت ریسک و مطالعات اقتصادی

اداره مطالعات اقتصادی و بانکی

شهریور ۱۴۰۰

عملکرد پنج ماهه بانک‌های خصوصی از منظر تجهیز و تخصیص منابع

فهرست مطالب

مقدمه	۱
۱- بررسی وضعیت تجهیز منابع بانک‌ها	۱
۱-۱- تجهیز منابع (سپرده اشخاص - صندوق توسعه - سایر موسسات)	۱
۲-۱- سهم بانک از منابع بانک های منتخب	۴
۳-۱- رشد تجهیز منابع براساس سپرده اشخاص	۵
۴-۱- ترکیب تجهیز منابع	۸
۲- تخصیص منابع	۱۵
۱-۲- نسبت تسهیلات به تجهیز منابع	۱۶
۲-۲- تسهیلات اعطایی جاری	۱۸
۳-۲- تسهیلات اعطایی از محل صندوق توسعه	۲۱
۴-۲- مطالبات معوق	۲۵
۵-۲- بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و ضمانت نامه ها	۲۶
۶-۲- خالص تسهیلات پس از کسر سود و مطالبات معوق	۲۸
جمع بندی	۳۰

مقدمه

در این گزارش به بررسی عملکرد بانک کارآفرین و برخی بانک‌های منتخب غیردولتی از منظر تجهیز و تخصیص منابع پرداخته شده است. این بررسی به صورت مقایسه‌ای و عمدتاً نسبت به مدت مشابه در اسفند ۹۹ صورت پذیرفته است. در بخش اول به بررسی تجهیز منابع و در بخش دوم به بررسی تخصیص این منابع با تاکید بر تسهیلات اعطایی پرداخته شده است. همچنین با توجه به سیاست احتیاطی بانک مرکزی مبنی بر محدودیت ۲ درصدی ماهیانه رشد دارایی‌های ترازنامه بانک‌ها، این مساله نیز در گزارش مورد توجه قرار گرفته است.

۱- بررسی وضعیت تجهیز منابع بانک‌ها

در این بخش وضعیت تجهیز منابع بانک کارآفرین و برخی بانک‌های منتخب غیردولتی، مورد توجه قرار گرفته است. ارقام مربوط به تجهیز منابع، شامل سپرده‌های اشخاص، سپرده‌های بانک‌ها و مؤسسات اعتباری، منابع صندوق توسعه ملی و بانک مرکزی (شامل استقراض) است. به منظور آنکه بتوان تحلیل مناسبی در خصوص وضعیت تجهیز منابع بانک‌ها ارائه داد؛ دو مولفه مورد توجه قرار گرفته است که در ادامه به تبیین آن‌ها پرداخته شده است.

۱-۱- تجهیز منابع (سپرده اشخاص - صندوق توسعه - سایر مؤسسات)

براساس اطلاعات جدول ۱ و مطابق آنچه در نمودار نمایش داده شده است، بانک کارآفرین در انتهای مرداد ماه سال ۱۴۰۰، در حدود ۳۹۱ هزار میلیارد ریال منابع جذب نموده است که نسبت به اسفند ۹۹ رشد ۱۱,۶ درصدی را داشته است، که حاکی از رشد پایین تجهیز منابع برای بانک کارآفرین در مدت ۵ ماه اول سال ۱۴۰۰ است. شایان ذکر است میانگین رشد شبکه بانک‌های مورد بررسی در دوره مورد بررسی نسبت به اسفند سال گذشته نیز

در حدود ۱۶,۲ درصد بوده است که نشان می‌دهد که رشد تجهیز منابع بانک کارآفرین از میانگین بانک‌های منتخب پایین‌تر است. همچنین بانک اقتصاد نوین با ۲۷,۱ و بانک خاورمیانه با ۲۷ درصد و بانک پاسارگارد با ۲۶,۹ رشد تجهیز منابع بیشترین رشد در ۵ ماه ابتدایی سال ۱۴۰۰ را داشته‌اند. رشد ۱۱,۶ درصدی بانک کارآفرین در کنار رشد قابل توجه دو بانک فوق (به عنوان دو بانک با صورت‌های مالی مناسب و رقیب در بخش خصوصی) نشان از عملکرد ضعیف بانک کارآفرین در ۵ ماه اول سال دارد که باید هرچه سریع‌تر بهبود یابد. نکته قابل توجه دیگر پیشی گرفتن بانک خاورمیانه در تجهیز منابع از بانک کارآفرین است؛ در واقع حجم منابع جذب شده توسط بانک خاورمیانه در این ماه از بانک کارآفرین پیشی گرفته است.

جدول ۱- تجهیز منابع بانک‌ها- هزار میلیارد ریال

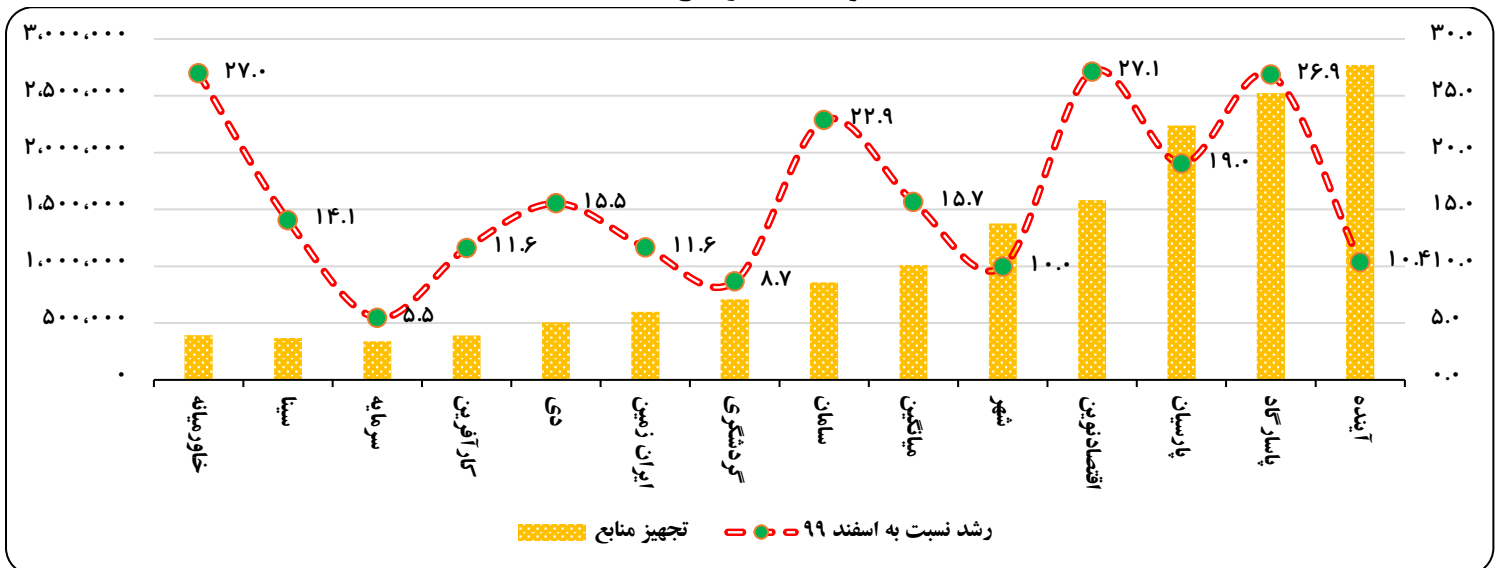
بانک	کارآفرین	دی	پارسیان	پاسارگاد	سامان	خاورمیانه	سینا	ایران زمین	اقتصادنوین	آینده	سرمایه	شهر	گردشگری	میانگین
تجهیز منابع	۳۹۱,۶	۵۰۵,۷	۲,۲۳۹,۲	۲,۵۲۳,۰	۸۵۸,۸	۳۹۲,۴	۳۶۷,۳	۵۹۸,۵	۱,۵۸۱,۹	۲,۷۷۰,۱	۳۴۰,۱	۱,۳۷۷,۷	۷۰۹,۵	۱,۱۲۷,۴
رشد نسبت به مدت مشابه	۵۶,۸	۳۶,۲	۴۷,۹	۶۴,۹	۴۱,۲	۶۳,۸	۱۴,۱	۳۳,۲	۱۲۰,۱	۲۵,۵	۷,۱	N/A	N/A	۴۶,۴
رشد نسبت به اسفند سال ۹۹	۱۱,۶	۱۵,۵	۱۹,۰	۲۶,۹	۲۲,۹	۲۷,۰	۱۴,۱	۱۱,۶	۲۷,۱	۱۰,۴	۵,۵	۱۰,۰	۸,۷	۱۶,۲
سهم بانک‌ها از منابع	۲,۷	۳,۵	۱۵,۳	۱۷,۲	۵,۹	۲,۷	۲,۵	۴,۱	۱۰,۸	۱۸,۹	۲,۳	۹,۴	۴,۸	

* تجهیز منابع شامل: سپرده های اشخاص، سپرده های بانکها و مؤسسات اعتباری، منابع صندوق توسعه ملی و بانک مرکزی

ماخذ: کانون بانک‌ها

نمودار ۱- تجهیز منابع بانکها

* تجهیز منابع شامل: سپرده های اشخاص، سپرده های بانکها و مؤسسات اعتباری، منابع صندوق توسعه ملی و بانک مرکزی
ماخذ: کانون بانکها

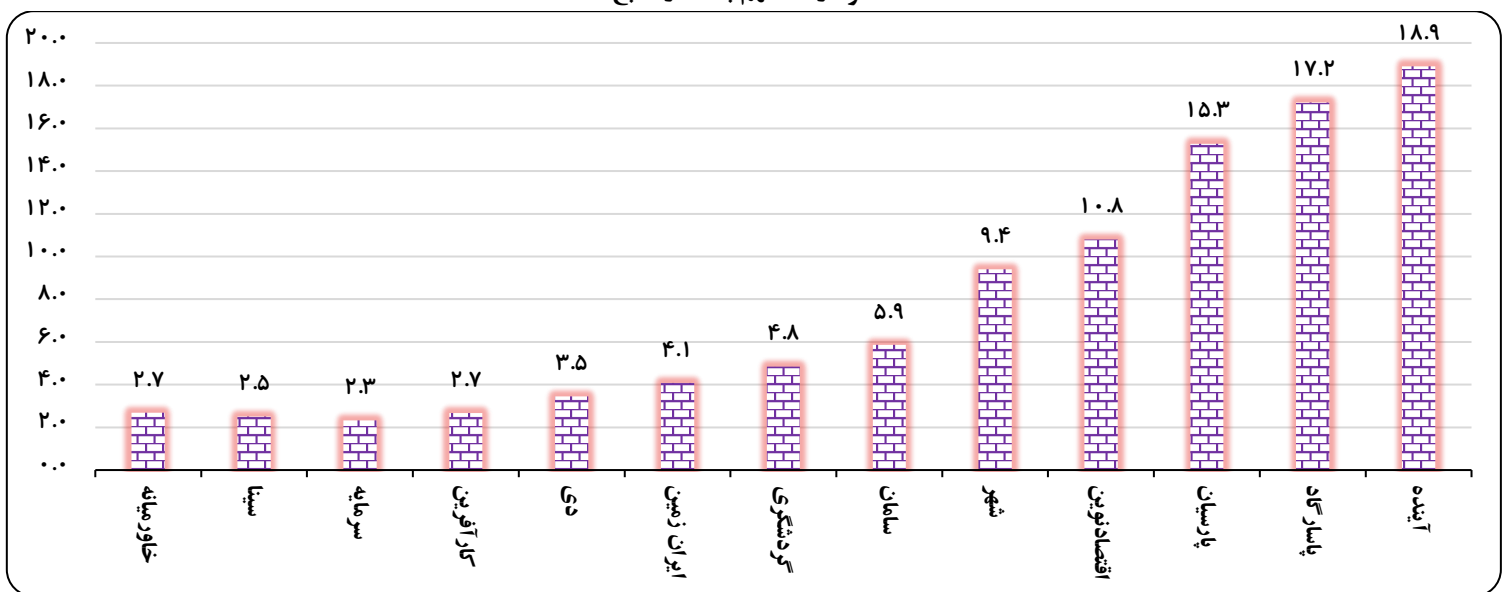
۱-۲- سهم بانک از منابع بانک های منتخب

براساس نمودار زیر، سهم بانک کارآفرین از منابع ۲,۷ درصد کل منابع بانک های منتخب است. در این میان بانک آینده با ۱۸,۹ درصد بیشترین سهم و بانک سرمایه با ۲,۳ درصد کمترین سهم را داراست. بر همین اساس در صورتی که میانگین رشد بانک های منتخب در یک سال آینده حدود ۴۲ درصد (برابر با میزان رشد یک سال گذشته) باشد، در صورتی که بانک کارآفرین بخواهد ۱ درصد سهم خود را از منابع افزایش دهد (افزایش سهم بانک از ۲,۷ درصد به ۳,۷ درصد) باید ۳۲ هزار میلیارد تومان رشد منابع داشته باشد؛ به عبارت دیگر بانک برای افزایش ۱ درصد سهم خود از منابع بانکی (با فرض میانگین رشد ۴۲ درصدی منابع بانک ها) باید منابع خود را در یکسال پیش رو ۹۲ درصد رشد دهد (با توجه به رشد ۵ ماهه گذشته بعید است بانک کارآفرین به این هدف

نایل شود). نکته مهم دیگر عملکرد خوب بانک خاورمیانه و پاسارگاد است. بانک خاورمیانه با رشد مناسبی که در ۵ ماه گذشته تجربه کرده است، سهم خود را افزایش داده و دیگر به عنوان کمترین سهم در بازار بانکی محسوب نمی شود (و همانطور که بیان شد سهم این بانک از بانک کارآفرین نیز پیشی گرفته است).

نمودار ۲- سهم بانک از منابع

ماخذ: کانون بانک‌ها

۱-۳- رشد تجهیز منابع براساس سپرده اشخاص

رشد تجهیز منابع و مقایسه آن با سایر بانکها از آن جهت اهمیت دارد که این مسئله افق بلندمدت سهم بانک در شبکه بانکی را تعیین می کند. در صورتی بانک در آینده دارای سهم بیشتری در نظام بانکی است که رشد تجهیز منابع نسبت به سایر بانکها بیشتر باشد. داشتن سهم بیشتری از نظام بانکی بدین معناست که امکان پرداخت تسهیلات بیشتر و ورود به پروژه های اقتصادی بزرگتر را در آینده فراهم میکند. همچنین بیشتر بودن رشد تجهیز منابع نسبت به سایر بانکها به معنای استقبال بیشتر مردم از بانک و سپرده گذاری های بیشتر در آن است.

بدیهی است راهکار افزایش سهم بانک در نظام بانکی، ایجاد سازوکارهای مختلفی است که بتواند مردم را ترغیب کند تا پول خود را از بانک دیگر به بانک مقصد بیاورند؛ این امر در نظام بانکی بدین معناست که مقداری از ذخایر بانک مبدا به بانک مقصد انتقال پیدا می کند و در نتیجه قدرت تسهیلات دهی بانک مقصد را به صورت اهرمی افزایش می دهد. از همین رو رشد تجهیز منابع و بیشتر بودن این رشد نسبت به سایر بانکها اهمیت زیادی دارد. از آنجا که سپرده اشخاص بیشترین سهم را در تجهیز منابع بانکی دارا است و مهمترین رکن بانک ها در تجهیز منابع نیز می باشد، در ابتدا این سپرده ها مورد توجه قرار گرفته است. در جدول و نمودار زیر رشد تجهیز منابع براساس سپرده اشخاص آورده شده است.

جدول ۲- تجهیز منابع بر اساس سپرده اشخاص-هزار میلیارد ریال

بانک	کارآفرین	دی	پارسیان	پاسارگاد	سامان	خاورمیانه	سینا	ایران زمین	اقتصادنویین	آینده	سرمایه	شهر	گردشگری	میانگین
سپرده اشخاص	۳۷۲,۸	۴۵۰,۹	۱۵۹۲,۱	۲۰۸۹,۲	۸۱۹,۹	۳۷۳,۷	۳۶۶,۵	۵۴۹,۲	۱۲۳۳,۷	۲۵۶۶,۱	۲۱۲,۲	۱۲۶۴,۳	۵۶۳,۶	۱۰۰۶,۸
نرخ رشد نسبت به اسفند ۹۹	۸,۳	۱۷,۸	۱۱,۹	۲۰,۷	۲۱,۴	۲۶,۶	۲۳,۰	۶,۶	۲۱,۸	۱۲,۹	۹,۸	۱۴,۱	۴,۸	۱۹,۶

ماخذ: قانون بانک‌ها

همانطور که در جدول ۲، میانگین رشد تجهیز منابع براساس سپرده اشخاص شبکه بانکی مورد بررسی نسبت به اسفند ۹۹، ۱۹٫۶ درصد افزایش داشته است که در این بین بانک کارآفرین با ۸٫۳ درصد رشد روبه‌رو بوده است. بانک خاورمیانه با ۲۶٫۶ درصد رشد، بالاترین رشد مثبت را به خود اختصاص داده است.

۴-۱- ترکیب تجهیز منابع

گرچه مطابق سنوات گذشته تاکید بر این اصل است که افزایش رشد تجهیز منابع نباید به هر قیمتی اتفاق بیفتد و آن چیزی که اهمیت دارد افزایش رشد تجهیز منابع بدون هزینه و کم هزینه است. افزایش رشد تجهیز منابع بانک از طریق افزایش نرخ بهره بانکی و در واقع افزایش رشد منابع پر هزینه نه تنها مفید نیست بلکه زمینه ورود بانک به ناترازی‌های بزرگ را فراهم می‌کند. لذا در جدول ۳ به ترکیب تجهیز این منابع و در جدول ۴ تغییرات این ترکیب نسبت به سال گذشته نشان داده شده است.

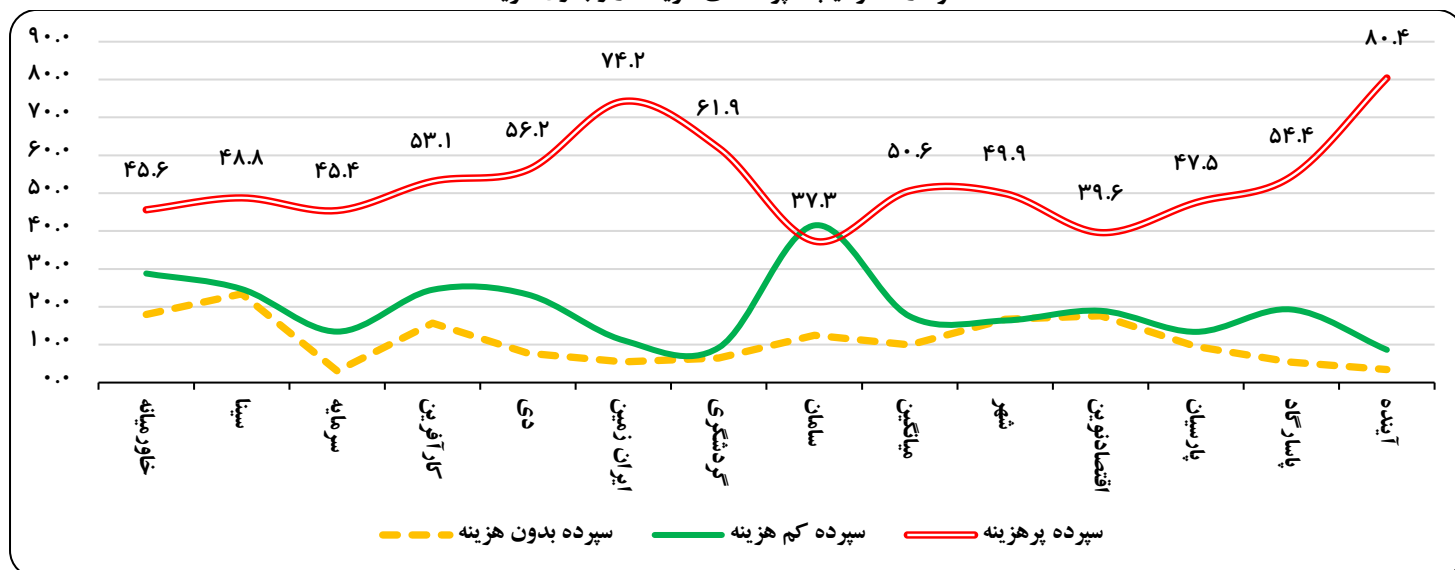
جدول ۳- ترکیب تجهیز منابع بانکی در اسفند ماه ۱۳۹۹-درصد

بانک	کارآفرین	دی	پارسیان	پاسارگاد	سامان	خاورمیانه	سینا	ایران زمین	اقتصاد نوین	آینده	سرمایه	شهر	گردشگری	میانگین
سپرده بدون هزینه	۱۵,۷	۷,۸	۹,۵	۵,۴	۱۲,۵	۱۸,۰	۲۳,۴	۵,۵	۱۷,۷	۳,۵	۳,۱	۱۶,۷	۶,۴	۹,۳
سپرده کم هزینه	۲۴,۵	۲۳,۲	۱۳,۴	۱۹,۳	۴۱,۵	۲۸,۸	۲۴,۷	۱۱,۲	۱۹,۰	۸,۷	۱۳,۵	۱۶,۴	۹,۲	۱۷,۷
سپرده پرهزینه	۵۳,۱	۵۶,۲	۴۷,۵	۵۴,۴	۳۷,۳	۴۵,۶	۴۸,۸	۷۴,۲	۳۹,۶	۸۰,۴	۴۵,۴	۴۹,۹	۶۱,۹	۵۲,۲
سایر سپرده ها	۱,۹	۲,۰	۰,۶	۳,۷	۴,۱	۲,۸	۲,۹	۰,۹	۱,۸	۰,۱	۰,۵	۸,۷	۱,۸	۱,۶
سپرده سایر بانکها	۴,۲	۰,۴	۱۲,۴	۸,۱	۴,۵	۲,۹	۰,۱	۷,۴۲	۱۵,۵	۰,۳	۱,۴	۰,۵	۲۰,۴	۲,۵
تسهیلات دریافتی از بانک مرکزی	۰,۴	۲,۴	۰,۳	۰,۰	۰,۰	۰,۳	۰,۰	۰,۷	۰,۰	۰,۷	۳۶,۲	۰,۰	۰,۰	۹,۰
تسهیلات دریافتی از صندوق توسعه	۰,۱۱	۰,۰۰	۱۶,۲۶	۹,۱۰	۰,۰۰	۱,۶۴	۰,۱۰	۰,۱۳	۶,۴۸	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۱۳	۲,۳
تسهیلات از سایر بانکها	۰,۰	۸,۰	۰,۰	۰,۰	۰,۰	۰,۰	۰,۰	۰,۰	۰,۰	۶,۴	۰,۰	۷,۸	۰,۰	۲,۱

ماخذ: کانون بانکها

نمودار ۳- ترکیب سپرده‌های هزینه‌دار و بدون هزینه

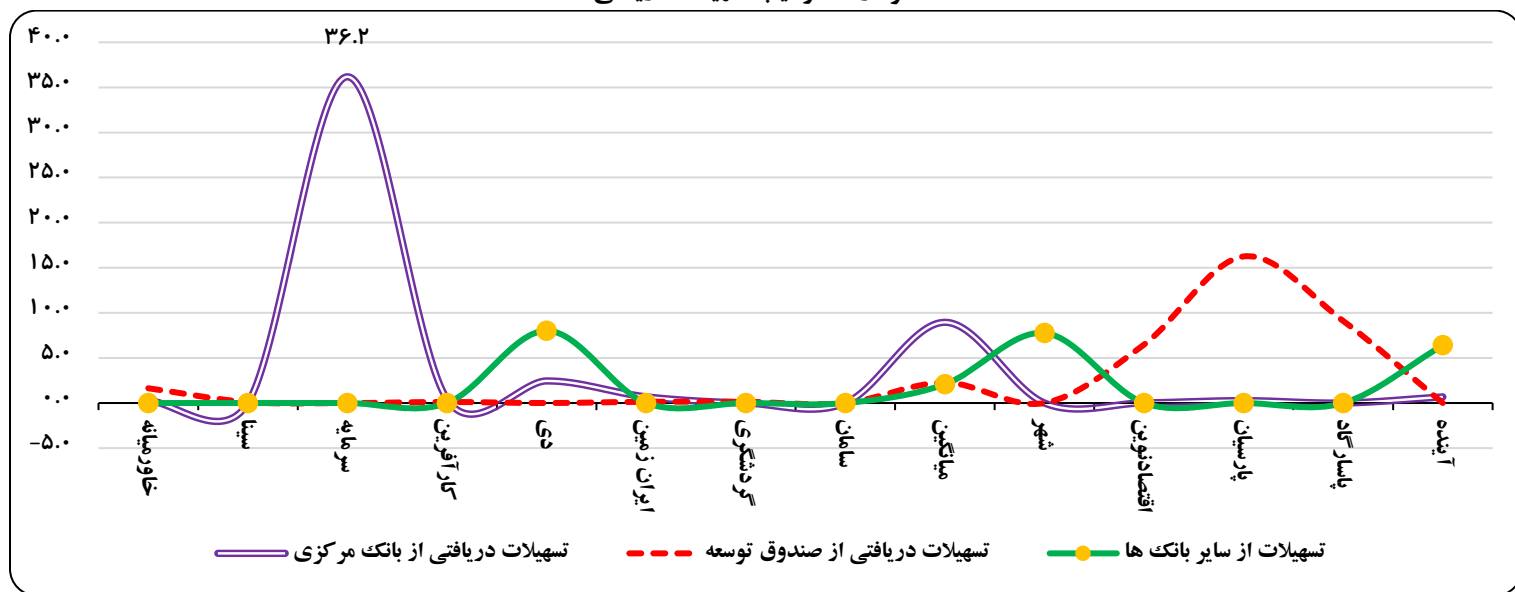

ماخذ: کانون بانک‌ها

براساس نمودار ۴، بانک آینده با ۸۰ درصد و بانک ایران زمین با ۷۴ درصد بیشترین سهم را در سپرده‌های پر هزینه داشته‌اند. این مسئله نشان‌دهنده گسترش بیمارگونه ترازنامه این دو بانک است. برای سپرده‌های کم هزینه بانک سامان با ۳۷ درصد بیشترین سهم را در این سپرده‌ها داشته است. بانک کارآفرین نیز با داشتن ۵۳٫۱ درصد سپرده های پر هزینه وضعیت مناسبی را در ترکیب منابع در یک سال گذشته داشته است. لازم به ذکر است که نسبت سپرده‌های پر هزینه به کل سپرده‌ها برای بانک کارآفرین در یک ماه گذشته به اندازه ۰٫۹ درصد کاهش پیدا کرده است.

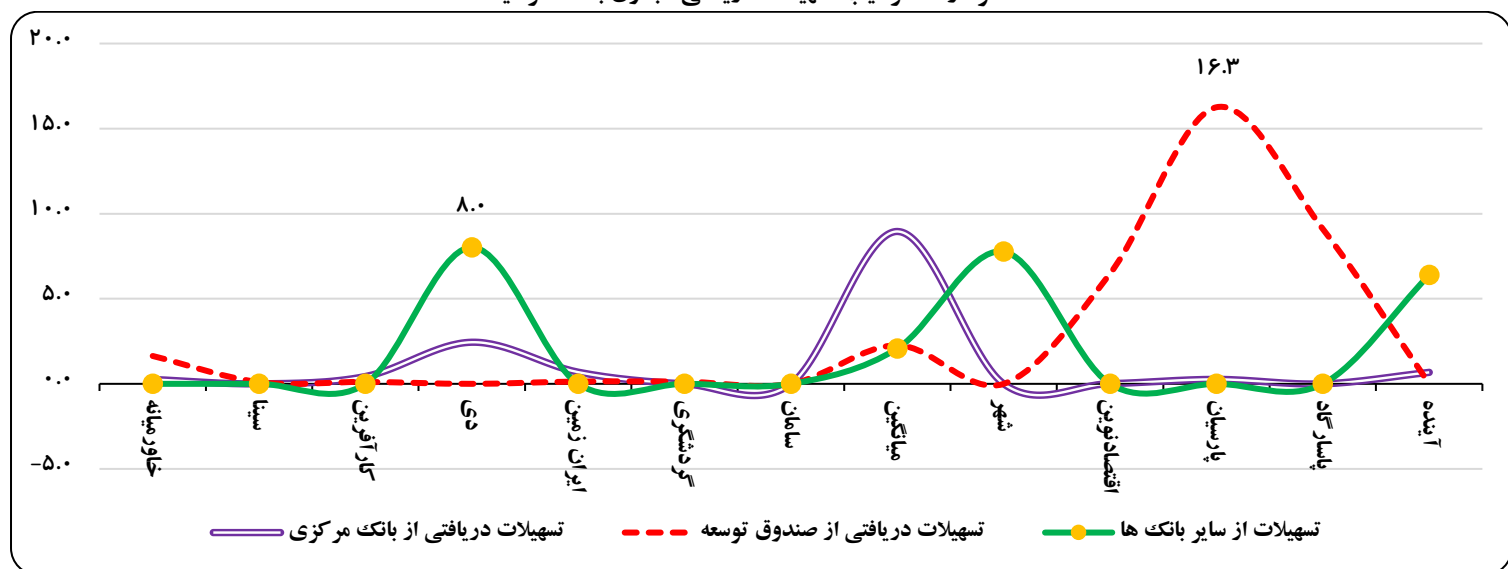

نمودار ۴- ترکیب تسهیلات دریافتی

ماخذ: کانون بانک ها

نمودار ۵- ترکیب تسهیلات دریافتی - بدون بانک سرمایه

ماخذ: کانون بانک ها

نمودار ۵ ترکیب تسهیلات دریافتی برای هر بانک را نشان می‌دهد و نمودار ۶ نیز همان ترکیب تسهیلات دریافتی است با این تفاوت که بانک سرمایه به دلیل حجم بالای سپرده‌های دریافتی از بانک مرکزی (به دلیل ناترازی عمیق این بانک) از این نمودار حذف شده است تا امکان مقایسه بهتر سایر بانک‌ها فراهم شود. بر همین اساس بانک سرمایه با ۳۶,۲ درصد تسهیلات دریافتی از بانک مرکزی بیشترین سهم را از این تسهیلات داراست. در مورد تسهیلات دریافتی از صندوق توسعه ملی، بانک‌های پارسیان با ۱۶,۳ درصد، پاسارگارد با ۹,۱ درصد، اقتصاد نوین با ۱۶,۳ درصد و خاورمیانه با ۱,۶ درصد از کل منابع، بیشترین نسبت تسهیلات دریافتی از صندوق به کل منابع را به خود اختصاص داده‌اند. تغییر عمده از محل صندوق، افزایش زیاد تسهیلات دریافتی بانک اقتصاد نوین است.

۱-۵- تغییرات ترکیب تجهیز منابع

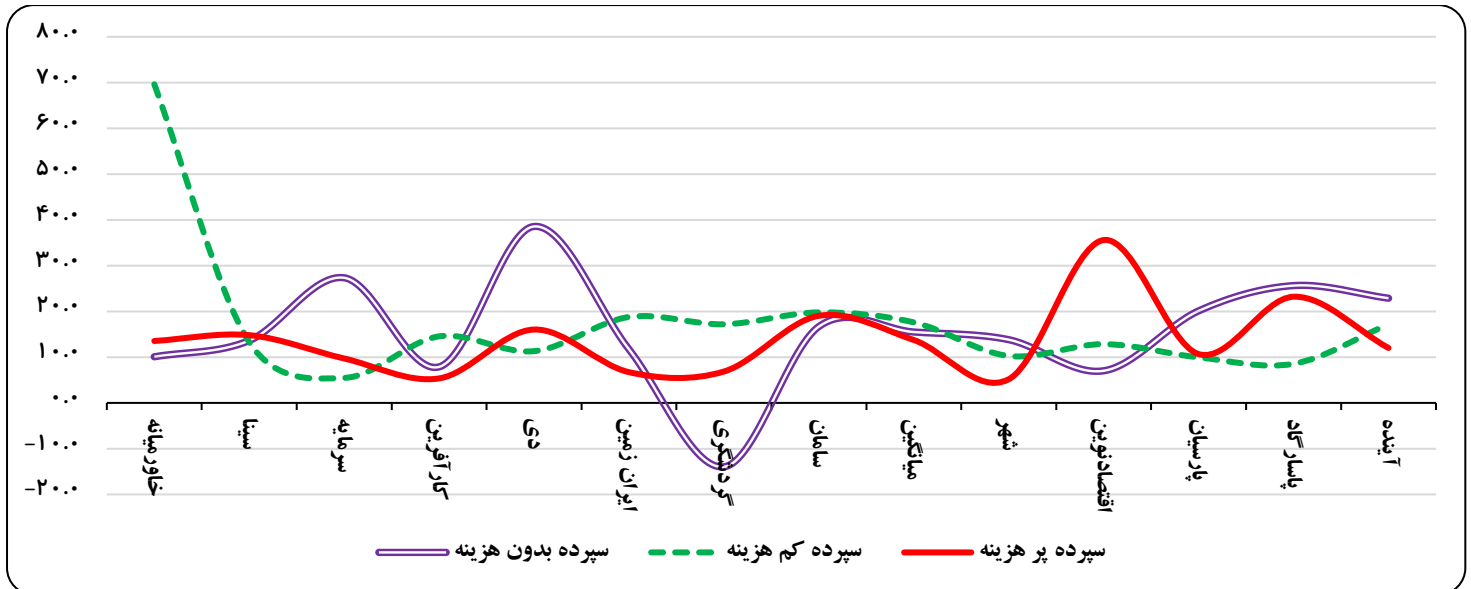
در جدول و دو نمودار زیر رشد ترکیب تجهیز منابع نشان داده شده است.

جدول ۴- تغییرات ترکیب تجهیز منابع بانکی نسبت به اسفند ماه ۱۳۹۹-۵ درصد

بانک	کارآفرین	دی	پارسیان	پاسارگاد	سامان	خاورمیانه	سینا	ایران زمین	اقتصادنویں	آینده	سرمایه	شهر	گردشگری	میانگین
سپرده بدون هزینه	۷,۹	۳۸,۶	۲۰,۱	۲۵,۶	۱۶,۷	۱۰,۱	۱۳,۶	۱۱,۷	۷,۰	۲۲,۹	۲۷,۳	۱۳,۸	-۱۴,۰	۱۵,۵
سپرده کم هزینه	۱۴,۶	۱۱,۳	۱۰,۰	۸,۵	۱۹,۸	۶۹,۶	۱۳,۳	۱۸,۸	۱۲,۸	۱۷,۲	۵,۵	۱۰,۳	۱۷,۲	۱۷,۶
سپرده پرهزینه	۵,۴	۱۶,۰	۱۰,۷	۲۳,۲	۱۹,۰	۱۳,۵	۱۴,۸	۶,۷	۳۵,۶	۱۲,۰	۹,۷	۵,۲	۶,۹	۱۳,۷

ماخذ: کانون بانک‌ها

نمودار ۶- تغییرات سپرده‌های هزینه‌دار و بدون هزینه

ماخذ: کانون بانک‌ها

نمودار فوق، تغییرات سپرده‌های هزینه‌دار و بدون هزینه برای هر بانک را نشان می‌دهد. بر همین اساس بانک کارآفرین با رشد حدود ۷,۹ درصدی سپرده بدون هزینه مواجه بوده است که هرچند عملکرد نه چندان مناسب بانک در ۵ ماه گذشته را در مقایسه با سایر بانک‌ها نشان می‌دهد اما نشان‌دهنده عملکرد خوب بانک در دو ماه گذشته است (با توجه به این نکته که رشد سپرده‌های بدون هزینه در سه ماه اول سال برای بانک کارآفرین منفی بوده است). در این میان بانک دی با ۳۸,۶ درصد و بانک سرمایه با ۲۷,۳ درصد بیشترین رشد در سپرده‌های بدون هزینه را داشته‌اند. مسلماً جذب سپرده‌های بدون هزینه (سپرده‌های قرض الحسنه و جاری) کمک شایانی برای کاهش مخارج بهره‌ای بانک و بهبود عملکرد سودآوری بانک خواهد داشت. در سمت مقابل بانک اقتصاد نوین با ۳۵,۶ درصد و بانک سامان با ۱۹ درصد، بیشترین رشد در سپرده‌های پر هزینه را در ۵ ماه گذشته داشته‌اند.

۲- تخصیص منابع

یکی از مهمترین الزامات تخصیص منابع اعطاء تسهیلات با کیفیت و حداقل سازی ریسک اعتباری منابع تخصیص داده شده و به عبارتی کاهش تسهیلات غیرجاری می باشد. البته نکته بسیار مهمی که در مورد نهاد بانک وجود دارد آن است که بانک ها به دلیل توان خلق پول، می توانند با استفاده از امهال وام های غیرجاری و ثبت وام جدید، به صورت تصنعی تسهیلات غیرجاری را کاهش دهند و در واقع زیان انباشته خود و تسهیلات سوخت شده را بپوشانند. به عبارت بهتر بانک ها می توانند دارایی موهومی خلق کنند و در عین حالی که زیان انباشته تولید می کنند، در ترازنامه خود نیز سود شناسایی نمایند. این مسئله همان اتفاقی است که به صورت ویژه در سال های بعد از ۱۳۹۲ در ترازنامه بانک ها اتفاق افتاد. در واقع در این سال ها بانک های مختلف تسهیلات خود را که غیرجاری شده بود به وسیله ثبت وام جدید، جاری می کردند. از این رو شدیدترین و پیچیده ترین نظارت ها باید بر روی بانک ها اعمال شود که متأسفانه به دلیل ضعف نظارت بانک مرکزی بر روی بانک ها، ترازنامه بانک ها ناتراز گردید. از این رو شفاف سازی حداکثری ترازنامه بانک ها و لزوم جلوگیری از امهال های غیررسمی در ترازنامه شبکه بانکی بسیار مهم است. بر همین اساس آن چه که در ادامه و برای مقایسه تخصیص منابع بانک ها مطرح می شود، براساس داده های رسمی است که احتمال نادرست بودن آن به خصوص در مورد تسهیلات غیرجاری، بالاست.

نکته دیگری که در مورد تسهیلات بانک ها باید بیان شود، لزوم هدایت تسهیلات به سمت تولید و طرح های اولویت دار کشور و پروژه هایی با بازدهی بالاست. بانک مرکزی می تواند و لازم است که با استفاده از مکانیزم

نرخ ذخیره قانونی و تغییر آن تسهیلات بانک‌ها را به سمت پروژه‌های اولویت‌دار کشور هدایت کند. در جداول ۵ الی ۷ سعی شده است این موارد مورد بررسی قرار گیرد. همچنین به منظور تبیین بهتر، تسهیلات جاری از محل منابع بانک و تسهیلات اعطایی از محل منابع صندوق توسعه ملی تفکیک شده و نرخ رشد تسهیلات نیز نسبت به ماه قبل مورد توجه قرار گرفته است.

۲-۱- نسبت تسهیلات به تجهیز منابع

براساس نمودار ۸، بانک اقتصاد نوین با ۸۴,۸ درصد و بانک پاسارگاد با ۸۳,۹ درصد بیشترین نسبت تسهیلات به تجهیز منابع را دارا هستند. در سمت مقابل بانک‌های سرمایه، ایران‌زمین، گردشگری، آینده و دی کمترین نسبت تسهیلات به تجهیز منابع را به ثبت رسانده‌اند (این نسبت برای ۵ بانک مذکور کمتر از ۵۰ درصد است که خود نشان از وجود تسهیلات امهالی گسترده در این بانک‌هاست. زمانی که بانک تنها ۱۲ درصد از منابع خود را وام می‌دهد نشان‌دهنده عدم امکان وام دادن به دلیل حجم بالای دارایی‌های موهومی در سیستم آن بانک است. این نسبت به خوبی وضعیت وخیم برخی از بانک‌های کشور را نشان می‌دهد).

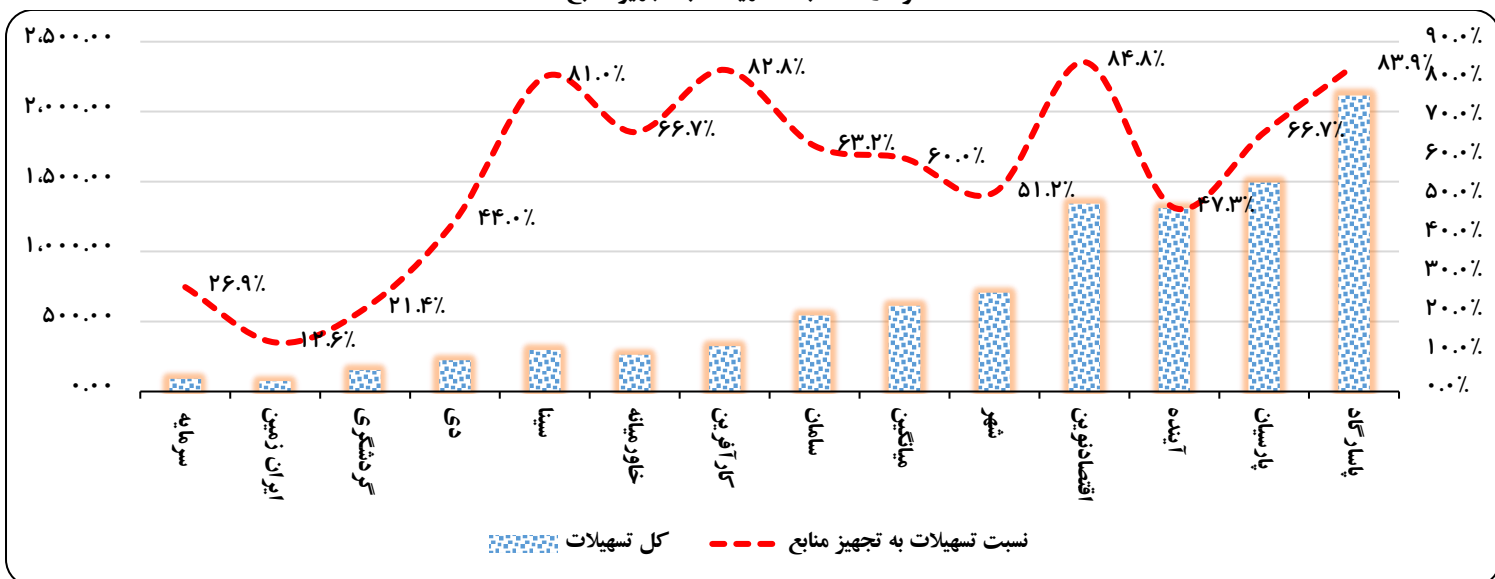
جدول ۵- نسبت تسهیلات به تجهیز منابع - هزار میلیارد ریال - درصد

بانک	کارآفرین	دی	پارسیان	پاسارگاد	سامان	خاورمیانه	سینا	ایران زمین	اقتصادنویین	آینده	سرمایه	شهر	گردشگری	میانگین
تجهیز منابع	۳۹۱,۶	۵۰۵,۷	۲,۲۳۹,۲	۲,۵۲۳,۰	۸۵۸,۸	۳۹۲,۴	۳۶۷,۳	۵۹۸,۵	۱,۵۸۱,۹	۲,۷۷۰,۱	۳۴۰,۱	۱,۳۷۷,۷	۷۰۹,۵	۱,۱۲۷,۴
کل تسهیلات	۳۲۴,۰۳	۲۲۲,۳۰	۱۴۹۲,۵۶	۲۱۱۶,۳۳	۵۴۲,۶۴	۲۶۱,۸۹	۲۹۷,۵۴	۷۵,۵۶	۱۳۴۰,۹۸	۱۳۰۹,۲۵	۹۱,۳۶	۷۰۵,۷۶	۱۵۱,۶۲	۶۱۱,۸۴
نسبت تسهیلات به تجهیز منابع	۸۲,۸٪	۴۴,۰٪	۶۶,۷٪	۸۳,۹٪	۶۳,۲٪	۶۶,۷٪	۸۱,۰٪	۱۲,۶٪	۸۴,۸٪	۴۷,۳٪	۲۶,۹٪	۸۲,۸٪	۴۴,۰٪	—

ماخذ: کانون بانک‌ها

نمودار ۷- نسبت تسهیلات به تجهیز منابع

ماخذ: کانون بانک‌ها

۲-۲- تسهیلات اعطایی جاری

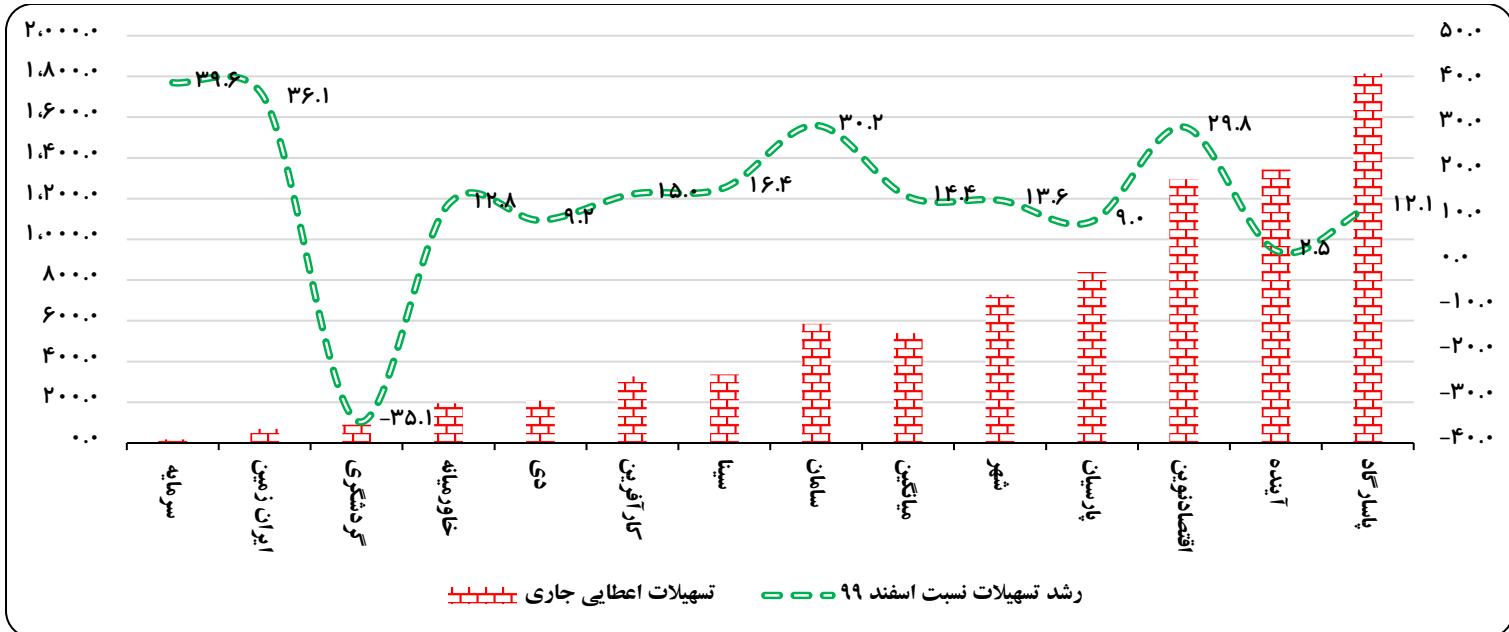
در جدول و نمودار زیر تسهیلات اعطایی جاری و رشد آن نمایش داده شده است.

جدول ۶- تسهیلات اعطایی جاری- هزار میلیارد ریال

کارآفرین	دی	پارسیان	پاسارگاد	سامان	خاورمیانه	سینا	ایران زمین	اقتصادنویں	آینده	سرمایه	شهر	گردشگری	کل	میانگین
۳۲۷,۶۳	۲۰۷,۴۰	۸۳۹,۶۳	۱۸۱۴,۸۳	۵۸۵,۴۱	۱۹۵,۱۴	۳۳۶,۱۰	۶۸,۹۴	۱۲۹۵,۴۸	۱۳۴۳,۴۵	۱۷,۰۳	۷۲۸,۰۳	۹۰,۴۱	۸۳۰۸,۶۳	۵۳۹,۹۴
رشد تسهیلات جاری نسبت به مدت مشابه	۱۰۴,۰۵	۷۵,۹۵	۲۶,۸۱	۵۶,۱۵	۱۰۶,۰۴	۸۱,۷۷	۳۰,۵۲	۱۴۸,۹۳	۱۳۸,۶۳	۴,۸۵	۳۹,۸۵	-۳۶,۱۱	۵۴,۳۲	۶۶,۶۰
رشد تسهیلات جاری نسبت به اسفند ۹۹	۱۵,۰۰	۹,۲۲	۸,۹۷	۱۲,۰۸	۳۰,۱۷	۱۲,۷۷	۱۶,۴۱	۳۶,۰۶	۲۹,۸۲	۲,۵۴	۳۹,۶۳	-۳۵,۱۲	۱۶,۵۴	۱۴,۴۱

ماخذ: کانون بانک‌ها

نمودار ۸- تسهیلات اعطایی جاری

ماخذ: کانون بانک‌ها

برهمن اساس میانگین شبکه بانکی با رشد ۱۴,۴ درصدی در تسهیلات اعطایی جاری مواجه بوده است. در این میان بانک‌های سرمایه با ۳۹,۶ درصد، ایران‌زمین با ۳۶,۱ و اقتصاد نوین با ۲۹,۸ درصد بیشترین رشد تسهیلات اعطایی جاری مواجه بوده‌اند. در سمت مقابل بانک گردشگری با -۳۵,۱ درصد و بانک آینده با ۲,۵ درصد، کمترین رشد را تجربه کرده‌اند. بانک کارآفرین نیز با رشد ۱۵ درصدی در سه ماه گذشته مواجه بوده است. بالا بودن رشد تسهیلات اعطایی جاری دو بانک سرمایه و ایران‌زمین با توجه به ورشکسته بودن این دو بانک، نشان‌گر استمهال گسترده غیررسمی این دو بانک است که بانک مرکزی باید هرچه سریع‌تر جلوی رشد ترازنامه این بانک‌ها را بگیرد.

۲-۳- تسهیلات اعطایی از محل صندوق توسعه

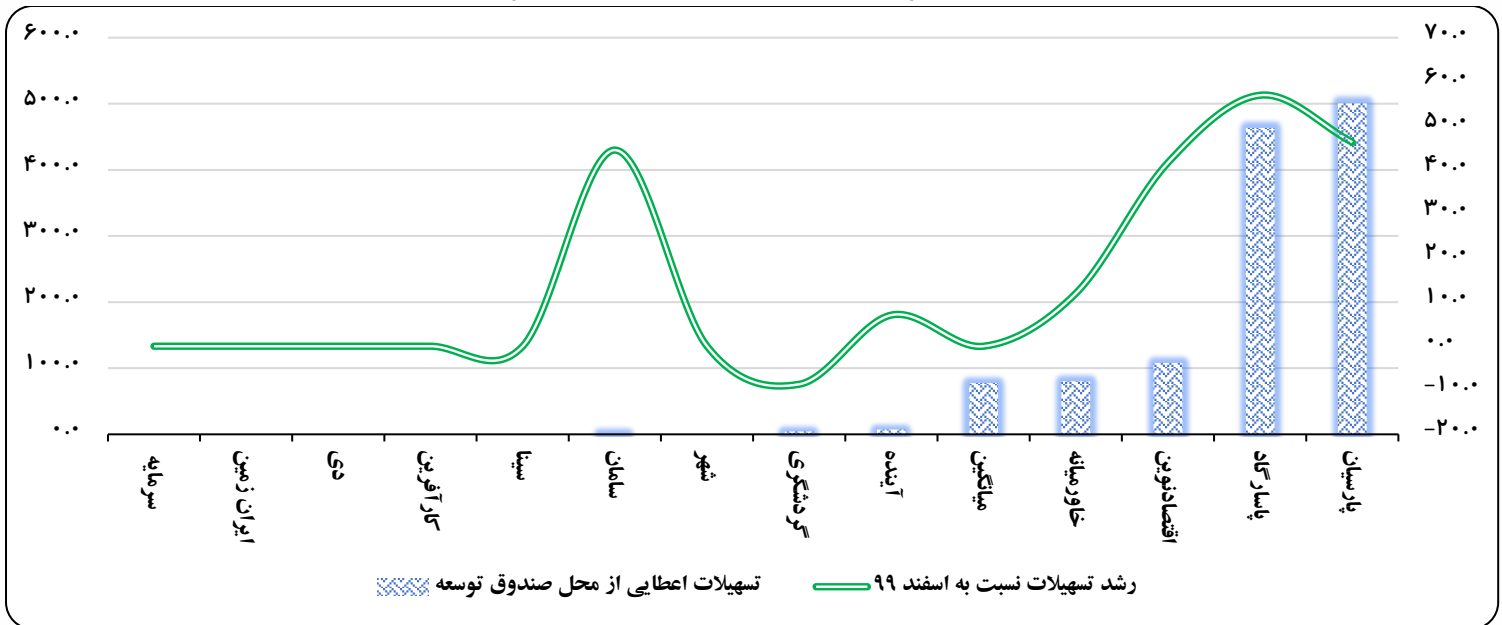
در ادامه و در نمودار و جدول زیر میزان تسهیلات اعطایی از محل صندوق توسعه ملی نشان داده شده است. نکته قابل توجه در مسئله صندوق توسعه عدم همخوانی تسهیلات دریافتی و تسهیلات اعطایی از محل صندوق است که نشان می‌دهد بانک‌ها تسهیلات دریافتی از صندوق توسعه را در قالب سایر سپرده‌ها ذخیره می‌کنند.

جدول ۷- تسهیلات اعطایی از محل صندوق توسعه

کارآفرین	دی	پارسیان	پاسارگاد	سامان	خاورمیانه	سینا	ایران زمین	اقتصادنویین	آینده	سرمایه	شهر	گردشگری	کل	میانگین
تسهیلات اعطایی از محل صندوق توسعه	۰,۰۰	۵۰۰,۵۴	۴۶۳,۵۴	۰,۳۵	۸۰,۲۹	۰,۰۰	۰,۰۰	۱۰۷,۶۸	۷,۰۶	۰,۰۰	۰,۰۰	۴,۲۲	۱۱۶۳,۶۸	۷۷,۵۸
رشد نسبت به مدت مشابه	۰,۰۰	۱۰۳,۵۷	۸۶,۰۲	۷۷,۸۹	-۲۹,۸۳	۰,۰۰	۰,۰۰	۳۰۷,۷۲	۸۳,۶۰	۰,۰۰	۰,۰۰	-۸,۳۳	۹۹,۴۸	۴۱,۳۸
رشد نسبت به اسفند ۹۹	۰,۰۰	۴۶,۲۷	۵۶,۹۵	۴۴,۴۹	۱۱,۹۸	۰,۰۰	۰,۰۰	۴۱,۶۶	۷,۰۷	۰,۰۰	۰,۰۰	-۸,۶۳	۴۸,۷۲	۱۳,۳۲

ماخذ: کانون بانک‌ها

نمودار ۹- تسهیلات اعطایی از محل صندوق توسعه

ماخذ: کانون بانک‌ها

براساس نمودار فوق بیشترین حجم تسهیلات اعطایی از محل صندوق توسعه ملی، به ترتیب مربوط با بانک‌های پارسیان با ۵۰۰ هزار میلیارد ریال، پاسارگاد با ۴۶۳ هزار میلیارد ریال، اقتصاد نوین با ۱۰۸ هزار میلیارد ریال و خاورمیانه با ۸۰ هزار میلیارد ریال است. همچنین به لحاظ رشد تسهیلات، بانک پاسارگاد با ۵۷ درصد، پارسیان با ۴۶ درصد و سامان با ۴۴٫۵ درصد، بیشترین رشد تسهیلات اعطایی از محل صندوق توسعه ملی در ۵ ماه گذشته را داشته‌اند. در این میان بانک کارآفرین در یک ماه گذشته و همچنین یک سال گذشته هیچ گونه تسهیلاتی از محل صندوق توسعه پرداخت نکرده است. عدم حضور فعال بانک کارآفرین در استفاده از منابع صندوق توسعه می‌تواند فرصت خوب برای بهره‌مندی از این منابع از بین ببرد. در واقع برخلاف بانک‌های خاورمیانه، پاسارگاد و سامان، بانک کارآفرین رویکرد کاملاً منفعلانه‌ای را

نسبت به منابع صندوق توسعه در پیش گرفته که خود این نشان‌دهنده ضعف بانک در اعطای اعتبارات و کسب سود از این طریق است که هرچه سریع‌تر باید برطرف شود.

۲-۴- مطالبات معوق

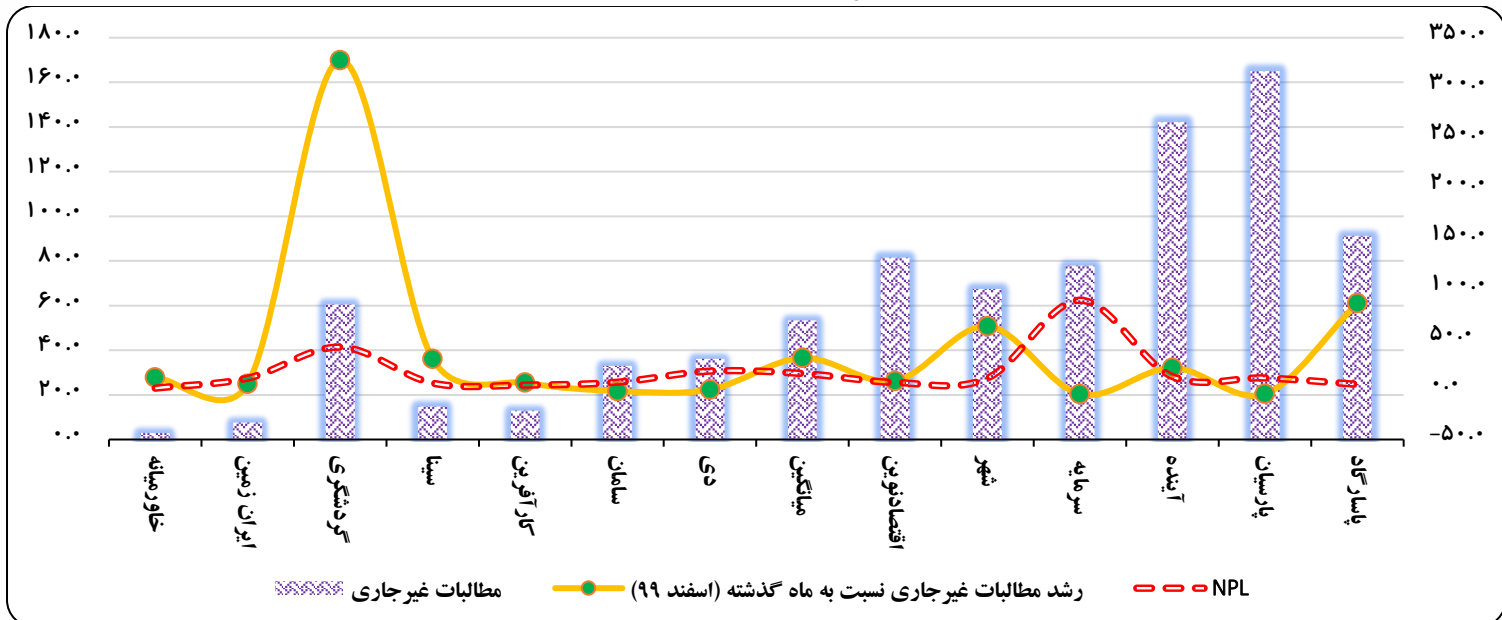
در جدول و نمودار زیر وضعیت مطالبات غیر جاری بانک‌ها، رشد مطالبات غیر جاری، و نسبت NPL برای این بانک‌ها آورده شده است.

جدول ۸- مطالبات معوق - هزار میلیارد ریال

کارآفرین	دی	پارسیان	پاسارگاد	سامان	خاورمیانه	سینا	ایران زمین	اقتصادنوین	آینده	سرمایه	شهر	گردشگری	میانگین
۱۲,۹۷	۳۶,۲۱	۱۶۵,۰۶	۹۱,۲۱	۳۲,۹۹	۲,۸۱	۱۴,۷۱	۷,۵۸	۸۱,۴۰	۱۴۲,۲۷	۷۷,۸۱	۶۷,۳۷	۶۰,۵۹	۵۳,۳۰
رشد مطالبات غیر جاری نسبت به اسفند ۹۹	۶,۶۱	-۰,۲۸	-۴,۴۹	۸۵,۸۴	-۱,۷۱	۱۱,۹۸	۳۰,۳۲	۵,۵۶	۸,۳۷	۲۱,۳۴	-۴,۷۸	۶۲,۸۱	۳۱,۱۳
NPL	۴,۲۲	۱۸,۰۹	۱۱,۲۹	۴,۹۵	۷,۰۷	۱,۱۴	۶,۱۴	۱۱,۰۵	۶,۸۵	۱۲,۶۴	۸۸,۶۲	۱۱,۱۲	۱۵,۷۴

ماخذ: کانون بانک‌ها

نمودار ۱۰- مطالبات غیر جاری

ماخذ: کانون بانکها

براساس نمودار ۱۱، بانک گردشگری با رشد ۳۲۷ درصدی در مطالبات غیر جاری در سه ماه گذشته روبه‌رو بوده و بالاترین رشد در مطالبات غیر جاری را تجربه کرده است (رشد بسیار بد تسهیلات غیر جاری این بانک). در مقابل بانک سرمایه با ۴,۸- درصد رشد منفی در رشد مطالبات غیر جاری در ۵ ماه گذشته مواجه بوده؛ همچنین بانک کارآفرین با رشد ۶,۶ درصدی در مطالبات غیر جاری روبه‌رو بوده است که عملکرد متوسط در ۵ ماه گذشته و عملکرد خوب بانک در دو ماه گذشته را نشان می‌دهد.

همچنین در نسبت مطالبات غیر جاری بدون بازده بانک سرمایه با ۸۸ درصد بیشترین نسبت را داشته است که بحران عمیق این بانک را نشان می‌دهد. در سمت مقابل بانک خاورمیانه با ۱,۱ درصد، بانک کارآفرین با ۴,۲ بانک پاسارگاد با ۴,۹ درصد کمترین نسبت مطالبات غیر جاری بدون بازده را داشته‌اند که نشان‌دهنده عملکرد بسیار مناسب این سه بانک است.

۲-۵- بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و ضمانت نامه‌ها

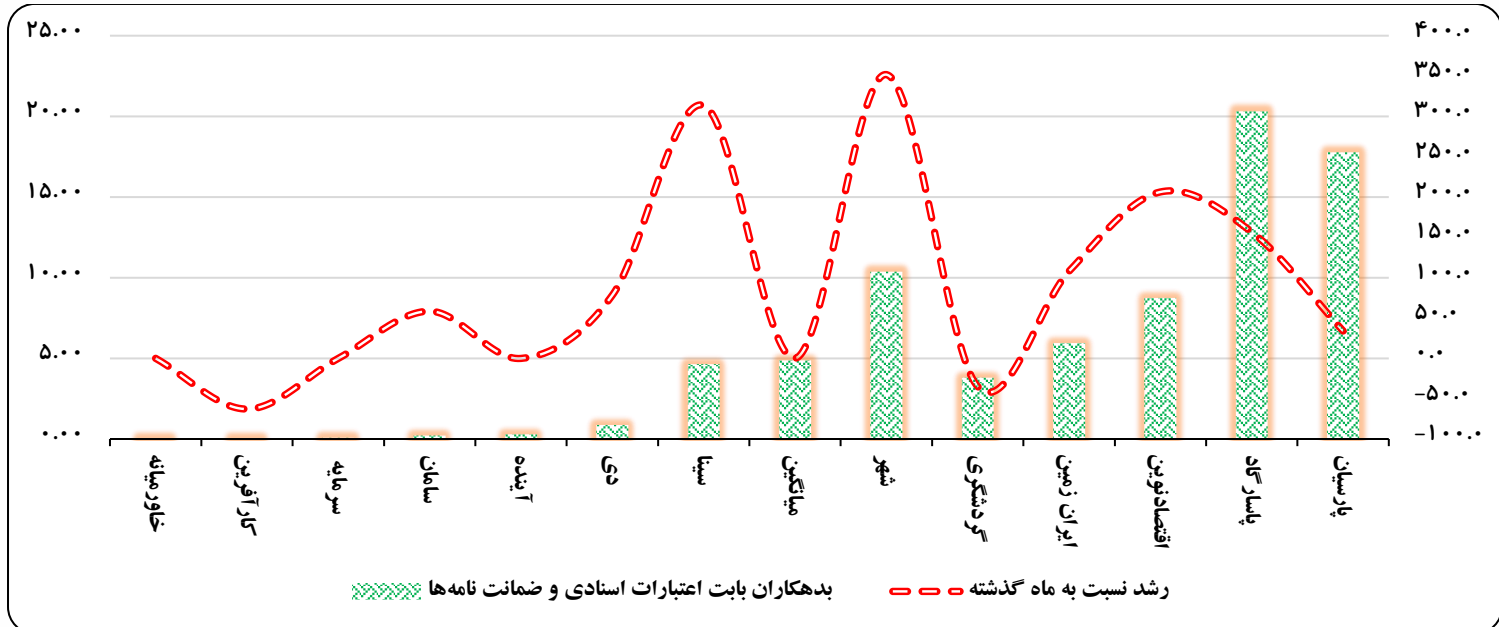
در نمودار و جدول زیر بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و ضمانت نامه‌ها نشان داده شده است.

جدول ۹- بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و ضمانت نامه ها- هزار میلیارد ریال

کارآفرین	دی	پارسیان	پاسارگاد	سامان	خاورمیانه	سینا	ایران زمین	اقتصادنوین	آینده	سرمایه	شهر	گردشگری	کل	میانگین
۰,۰۰۵	۰,۸۵۸	۱۷,۷۸۰	۲۰,۳۰۶	۰,۲۰۶	۰,۰۲۰	۴,۶۳۲	۵,۹۵۲	۸,۷۴۴	۰,۲۸۷	۰,۰۷۰	۱۰,۳۶۳	۳,۸۰۳	۷۳,۰۲۶	۴,۸۶۸
رشد نسبت به مدت مشابه سال گذشته	-۶۲,۸۸	۷۸,۳۸	۳۳,۹۶	۱۵۶,۵۵	۵۸,۴۶	--	۳۱۳,۴۷	۱۰۷,۹۶	۲۰۶,۳۳	-۰,۰۷	۳۵۱,۶۹	-۳۵,۰۵	۹۶,۸۸	----

ماخذ: کانون بانک ها

نمودار ۱۱- بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و ضمانت نامه ها

ماخذ: کانون بانک‌ها

نمودار ۱۲ بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و ضمانت نامه ها را نشان می‌دهد. بر همین اساس بانک شهر با رشد ۳۵۱ درصدی و بانک سینا با رشد ۳۱۳ درصدی در بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و ضمانت نامه‌ها بیشترین رشد را در ۵ ماه گذشته تجربه کرده‌اند (افزایش رشد شدید اعتبارات اسنادی برای این دو بانک در دو ماه گذشته).

۲-۶- خالص تسهیلات پس از کسر سود و مطالبات معوق

در نمودار و جدول زیر خالص تسهیلات پس از کسر سود و مطالبات معوق بیان شده است.

جدول ۱۰- خالص تسهیلات پس از کسر سود و مطالبات- هزار میلیارد ریال

کارآفرین	دی	پارسیان	پاسارگاد	سامان	خاورمیانه	سینا	ایران زمین	اقتصادنوین	آینده	سرمایه	شهر	گردشگری	کل	میانگین
۲۹۴,۴۸	۱۶۳,۹۲	۱۲۹۷,۰۵	۱۷۵۱,۵۵	۴۳۷,۹۰	۲۴۲,۷۱	۲۲۴,۹۳	۶۱,۰۶	۱۱۰۸,۰۲	۹۸۳,۱۶	۹,۹۹	۵۳۸,۴۰	۸۳,۶۵	۷۶۳۴,۳۵	۴۹۴,۹۰
۱۷,۶۷	۸,۵۵	۱۹,۸۴	۲۴,۱۸	۲۶,۸۵	۲۵,۴۵	۱۸,۷۱	۴۳,۹۱	۳۴,۷۶	۱۰,۰۷	۵۹,۹۷	۱۲,۲۰	-۲۴,۹۹	۲۳,۹۲	۲۵,۵۶

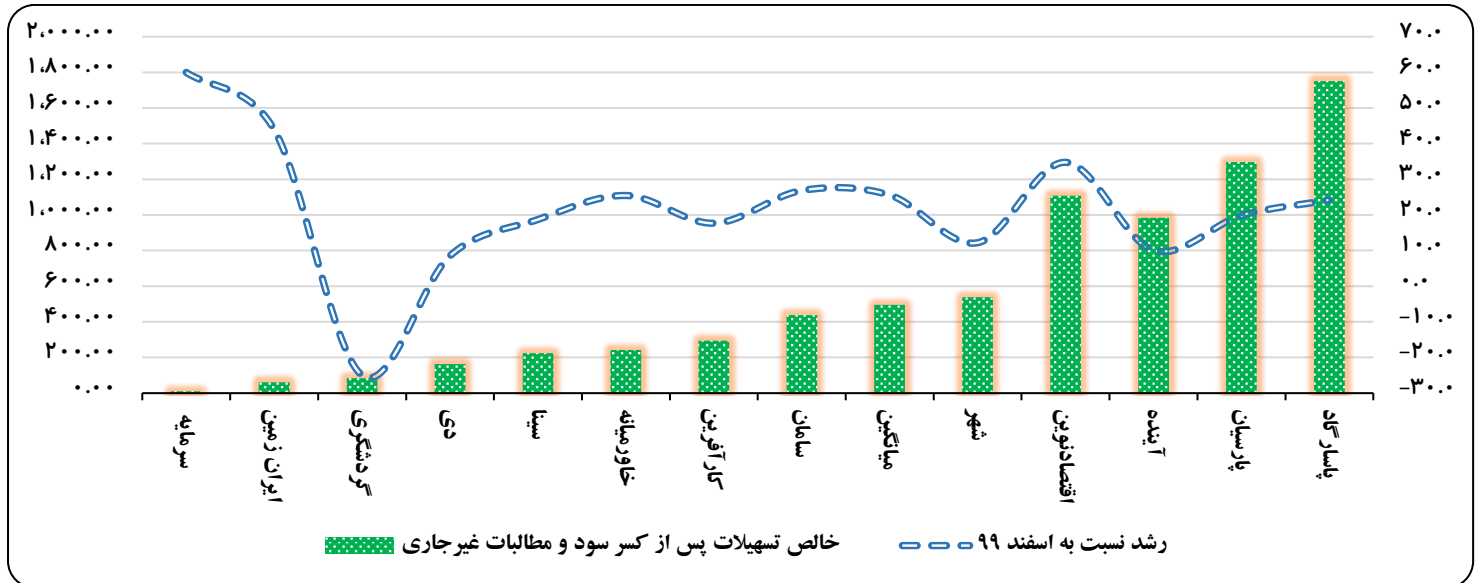
خالص تسهیلات پس از کسر سود و مطالبات غیر جاری

رشد نسبت به اسفند ۹۸

ماخذ: کانون بانکها

نمودار ۱۲- خالص تسهیلات پس از کسر سود و مطالبات غیرجاری

ماخذ: کانون بانک‌ها

براساس نمودار فوق بانک سرمایه با ۶۰ درصد رشد در خالص تسهیلات پس از کسر سود و مطالبات غیرجاری روبه‌رو بوده است که بالاترین رشد را در ۵ ماه گذشته در میان بانک‌های منتخب داشته است؛ با توجه به وضعیت بحرانی این بانک، بانک مرکزی نباید اجازه رشد اینگونه را بانک سرمایه دهد. در سمت مقابل بانک گردشگری با ۲۵- درصد کمترین رشد در خالص تسهیلات پس از کسر سود و مطالبات غیرجاری را تجربه کرده است.

جمع‌بندی

براساس آنچه که در این گزارش بیان شد، وضعیت بانک در تجهیز منابع در ۵ ماه گذشته مناسب تلقی نمی‌شود؛ هرچند این وضعیت در ۲ ماه تیر و خرداد بهبود مناسبی پیدا کرده است. بر این اساس بانک کارآفرین با رشد ۱۱,۶ درصدی تجهیز منابع مواجه بوده درحالی‌که بانک‌های خصوصی و رقیب دیگر مانند بانک پاسارگاد،

خاورمیانه و سامان رشدهای بالاتر از ۲۰ درصد را تجربه کرده‌اند؛ باید توجه داشت که برای اولین بار در ماه گذشته منابع بانک خاورمیانه از منابع بانک کارآفرین پیشی گرفته است. همچنین در تجهیز منابع براساس سپرده اشخاص بانک کارآفرین با ۸,۳ درصد رشد روبه‌روه بوده است درحالی‌که بانک‌های خاورمیانه و پاسارگاد رشدهای بالای ۲۰ درصد را داشته‌اند (بانک خاورمیانه به صورت خاص حدود ۲۶ درصد رشد داشته است). بانک کارآفرین در ترکیب منابع با ۵۶ درصد منابع پر هزینه، وضعیت نرمالی را در میان سایر بانک‌ها دارد. عمده رشد بانک در تجهیز منابع در ۵ ماه گذشته از محل سپرده‌های کوتاه‌مدت بوده است اما باید توجه داشت که رشد سپرده‌های بدون هزینه در دو ماه گذشته مناسب بوده است و عمده افت عملکرد بانک در سال جدید مربوط به سه ماه اول سال است.

در خصوص منابع باید این نکته را اشاره کرد که سهم بانک از منابع بانک‌های منتخب ۲,۷ درصد است؛ اگر میانگین رشد بانک‌های منتخب در یک سال آینده حدود ۴۲ درصد (برابر با میزان رشد یک سال گذشته) باشد، در صورتی که بانک کارآفرین بخواهد ۱ درصد سهم خود را از منابع افزایش دهد (افزایش سهم بانک از ۲,۸ درصد به ۳,۸ درصد) باید ۳۲ هزار میلیارد تومان رشد منابع داشته باشد؛ به عبارت دیگر بانک برای افزایش ۱ درصد سهم خود از منابع بانکی (با فرض میانگین رشد ۴۲ درصدی منابع بانک‌ها) باید منابع خود را در یکسال پیش‌رو ۹۲ درصد رشد دهد. به نظر می‌رسد با توجه به عملکرد ۵ ماهه اول سال رسیدن به چنین هدفی دور از دسترس باشد.

در سمت تخصیص منابع، بانک کارآفرین با ۱۵ درصد رشد در تسهیلات اعطایی جاری روبه‌رو بوده است. همچنین بانک کارآفرین رشد ۱۷,۷ درصدی در خالص تسهیلات پس از کسر سود و مطالبات معوق را تجربه

کرده است؛ در سمت تخصیص منابع نیز بانک کارآفرین در مقایسه با بانک‌های خوب خصوصی عملکرد مناسبی را در ۵ ماه گذشته نداشته است (هرچند مجدداً تاکید می‌شود که عملکرد بانک در دو ماه گذشته مناسب تلقی می‌شود و عمده عملکرد نامناسب بانک در سال جدید مربوط به سه ماه اول سال است). علاوه بر این بانک کارآفرین با حدود ۶,۶ درصد رشد مطالبات غیرجاری روبه‌رو بوده است که بدین معناست که بانک در ۵ ماه گذشته و به خصوص در یک ماه اخیر عملکرد متوسطی را در مدیریت مطالبات غیرجاری خود داشته است. همچنین نسبت مطالبات غیرجاری بدون بازده بانک کارآفرین با ۴,۲ درصد جایگاه دوم بهترین بانک‌ها بعد از خاورمیانه را دارد.

نکته پایانی آنکه بانک کارآفرین مواجه فعالی در نسبت با تسهیلات دریافتی از صندوق توسعه ملی و تسهیلات اعطایی از این محل نداشته است (برخلاف عملکرد بسیار خوب بانک‌های خاورمیانه، پاسارگارد، سامان و پارسیان در استفاده از منابع صندوق توسعه ملی). به نظر می‌رسد بانک می‌تواند با یک برنامه‌ریزی دقیق از تسهیلات صندوق توسعه ملی جهت پیشبرد برنامه‌های خود و افزایش سودآوری بانک استفاده کند؛ همانگونه که بانک‌های خوب دیگر مانند خاورمیانه و پاسارگارد از این منبع استفاده مطلوب و بهینه‌ای داشته‌اند.

مدیریت ریسک و مطالعات اقتصادی

تهران، خیابان ولیعصر، خیابان امین کاج آبادی، شماره ۷۵
تلفن: ۰۲۱-۲۶۲۱۵۰۰۰-۵ نمابر: ۰۲۱-۲۶۲۱۴۹۹۹

ER@karafarinbank.ir www.karafarinbank.ir

مدیریت ریسک و مطالعات اقتصادی

تهران، خیابان ولیعصر، خیابان امین گاج آبادی، شماره ۷۵
تلفن: ۰۲۱-۲۶۳۱۵۰۰۰-۵ نمایر: ۰۲۱-۲۶۳۱۴۹۹۹

ER@karafarinbank.ir www.karafarinbank.ir